◆ ЧАЛАВЕК НА СВАІМ МЕСЦЫ

Заатэхнік М. Р. Старасценка

НАПІСАЦЬ пра Марыю Рыгораўну Старасценка — галоўнага заатэхніка калгаса «Чырвоны маяк» — мне параіў першы намеснік старшыні РАПА В. Е. Філіпенка.

— Гэта адна з лепшых спецыялістаў сваёй справы ў жывёлагадоўлі, — зазначыў Віталь Емельянавіч. — Работа яе заслугоўвае пахвалы.

У канторы калгаса бухгалтар Марыя Трыфанаўна Федчанка параіла:

— Вы схадзіце да яе дадому, а жыве Марыя Рыгораўна на самым беразе Бесядзі.

І вось я на правым высокім, пакручастым беразе сінявокай Бесядзі. Тут размясцілася цэлая вуліца дабротных жылых дамоў. І хоць у вёсцы ёсць дзе будавацца, баханоўцы чамусьці аблюбавалі гэты ўчастак. Відаць, падабаюцца ім прыгожыя краявіды на раку, на заліўны муroг лугу.

Зараз Бесядзь спакойная, лагодная, павольна нясе свае воды ў Сож. А вясной, у паводку, не пазнаць ракі. Яна шырока разліваецца, затаплівае луг, падступае амаль да самага заселенага баханоўцамі высокага берага. Днём пад сонцам іскрыстыя воды яе песцяць погляд, а ўначы выразна чутно, як плешча вада, нібыта сапраўднае возера...

У адным з дабротных дамоў і жыве Марыя Рыгораўна Старасценка. На двары ў адной з прыбудоў завіхалася па гаспадарцы дзяўчынка. Пазнаёміліся. Аказалася, што дома дзве дзяўчыны — старэйшая — Святлана і яна — малодшая Аксана. Гэта былі дочкі Марыі Рыгораўны. Аксана запрасіла мяне пачакаць маці.

У доме мяне ўразіла чысціня, утульнасць. Дывановыя дарожкі, мяккага колеру канапы, каляровы тэлевізар, навейшай маркі магнітафон, шафа, люстра — нібыта трапіў у гарадскую кватэру. Вось што кінулася мне адразу ў вочы. Я ціхенька прысеў на канапу, і між мной і дзяўчатамі завязалася гутарка. Марыя Рыгораўна дзесьці затрымлівалася — спраў заўжды хапае — і я, каб не прападаў марна час, папрасіў расказаць дзяўчат пра сваю маці.

Аказваецца, нарадзілася Марыя Рыгораўна Лугаўцова на Хоцімшчыне — у вёсцы Будачка Трасцінскага сельсавета. Там скончыла школу-васьмігодку і паступіла, а гэта было ў 1963 годзе, у Клімавіцкі ветэрынарна-заатэхнічны тэхнікум. Дні вучобы непрыкметна праляцелі, і ў 1967 годзе з дыпломам заатэхніка Марыя Лугаўцова па накіраванню прыбывае ў калгас «Чырвоны маяк». Былы старшыня калгаса І. І. Пракапенка прыняў дзяўчыну прыветна. Паказаў ёй яе гаспадарку. Так Марыя пачала свой самастойны працоўны шлях...

НЕЎЗАБАВЕ нехта грукнуў у сенцах дзвярыма, і ў пакой увайшла сама Марыя Рыгораўна. Павіталіся. І гаворка, пасля некалькіх рэплік, увайшла ў далейшае рэчышча.

— Прыняла я сваю гаспадарку, — стала расказваць сама гаспадыня дома, — ды і што не было прымаць. У той час у калгасе налічвалася шэсцьсот галоў буйной рагатай жывёлы і каля чатырохсот свіней. Спачатку цяжка было: не ведала добра становішча, людзей, ды і вопыту не хапала. У тыя гады мы здавалі дзяржаве 45 тон мяса і 300 тон малака. Ад кожнай каровы ў сярэднім па калгасу атрымлівалі за год па 1700 кілаграмаў малака.

Зразумела, у гэтым мала было віны маладога заатэхніка. У гаспадарцы недастаткова ўвагі ўдзялялася развіццю кармавой базы, набыццю пароднай жывёлы і інш.

Многае змянілася ў лепшы бок з прыходам новага старшыні праўлення гаспадаркі Аляксея Іванавіча Грыбянькова. Ён даў спецыялістам поўную свабоду дзеяння, падтрымліваючы іх ініцыятыву, але і кантралюючы іх работу. Гэта становуча адбілася на рабоце Марыі Рыгораўны і на далейшым развіцці жывёлагадоўлі калгаса. Раслі надоі, прывагі, павялічвалася пагалоўе грамадскіх статкаў.

Аднак Марыя Рыгораўна адчувала, што ёй самой на сучасным этапе не хапае тэхнікумаўскіх ведаў. І яна паступае завочна ў Віцебскі ветэрынарны інстытут на заатэхнічнае аддзяленне. А чаму завочна? Справа ў тым, што Марыя Рыгораўна была ўжо замужняй жанчынай — выйшла замуж за жыхара Бахаоў Фёдара Мікалаевіча Старасценку, які працаваў у свой час старшынёй мясцовага сельскага Савета. У іх сям'і ўжо мелася дзве дачкі.

Вучоба і работа прыносілі маладому спецыялісту важкі поспех, бо атрыманыя ў інстытуце веды прымяняла заатэхнік Старасценка на практыцы. З цягам часу ў яе падабраўся і добры актыў, на які Марыя Рыгораўна ўмела абапірацца і зараз. Гэта — спецыялісты сярэдняга звяна. Так, загадчыкам малочнатаварнай фермы стаў Васіль Мікалаевіч Разумкоў, свінатаварную ферму ўзначаліла Тамара Уладзіміраўна Савасценка, якія закончылі Клімавіцкі тэхнікум, атрымаўшы спецыяльнасць заатэхніка. Маюць адпаведную спецыяльную адукацыю ветработнікі Аляксей Міхайлавіч Савасценка і Вера Фёдараўна Дажанкова. Усе яны добрыя арганізатары вытворчасці, знаўцы сваёй справы, умелыя выканаўцы. Яны сталі надзейнымі памочнікамі галоўнага заатэхніка.

У ХУТКІМ часе па настойлівасці Марыі Рыгораўны ў калгасе быў абноўлены дойны статак. Цяпер у гаспадарцы каровы чорна-пярэстай пароды — іх завезлі з розных куткоў рэспублікі. Больш прадуктыўным стала і свінапагалоўе. Многае зроблена тут і ў кормавытворчасці.

— Ведаеце, — гаворыць Марыя Рыгораўна, — мяне вельмі ўразіла, што на тых жа землях і сенажацях мы сталі атрымліваць большыя ўраджаі сельскагаспадарчых культур, і ў першую чаргу, што важна для нас, жывёлаводаў, кармавых культур. Рэзка палепшылася ў нас культура земляробства. Лічу, заслуга ў гэтым і самога старшыні калгаса А. І. Грыбянькова — сам ён па спецыяльнасці агранам — і галоўнага аграномa Ф. К. Сарокіна.

На фермы прыйшла механізацыя. У трох кароўніках, дзе ўтрымліваецца зараз каля пяцісот кароў, устаноўлены аўтапаілкі, транспарцёры для ачысткі памяшканняў, даільныя ўстаноўкі. У памяшканнях, дзе размешчаны цёлкі на ўзнаўленне і цяляты, зманціравана шчылінаваная падлога з механізаваным выдаленнем гною. На свінаферме будуецца новы кармацэх. Дарэчы, тут будуюцца і два новыя свінарнікі.

Па-новаму да справы сталі адносіцца і людзі. У калгасе з'явіліся даяркі-трохтысячніцы, такія, як Лідзія Іванаўна Антоненка, Тацяна Сцяпанаўна Марчанка, Марыя Мікалаеўна Нікалаенка, Надзея Пятроўна Ляпшова. Высокіх поспехаў у працы дабіваюцца свінаркі па догляду свінаматак Праскоўя Трафімаўна Луцаева, Вера Міхайлаўна Барысенка, Тацяна Міхайлаўна Цярноўская. Вызначаюцца працавітасцю аператары па адкорму бычкоў Мікалай Міхайлавіч Ткачоў і яго жонка Праскоўя Маісееўна і многія-многія другія.

ЗАРАЗ на фермах калгаса налічваецца каля паўтары тысячы галоў буйной рагатай жывёлы, дзве тысячы свіней. Расце іх прадуктыўнасць. Дзякуючы гэтаму, гаспадарка зараз штогод прадае дзяржаве 300 тон мяса і каля 1200 тон малака. Ад рэалізацыі прадукцыі ферм гаспадарка атрымлівае больш як паўмільёна рублёў чыстага даходу.

Задаволена сваёй работай М. Р. Старасценка. Добра ідуць вытворчыя справы, ладна і ў сям'і. Муж зараз працуе загадчыкам гаспадаркі калгаса. Старэйшая дачка Света жыве самастойна ў Смаленску, працуе на льнокамбінаце бухгалтарам, займаецца завочна ў Кастрамскім тэхналагічным інстытуце. Малодшая, Аксана, пайшла сёлета ў дзесяты клас.

Адным словам, Марыя Рыгораўна Старасценка — заатэхнік з Бахаоў — на сваім месцы.

Іван ЦІТОЎ.

Цітоў, І. Заатэхнік М. Р. Старасценка / І. Цітоў // Шлях Кастрычніка. — 1991. — 3 верасня. — С. 2.

Галоўны заатэхнік калгаса «Чырвоны Маяк» Марыя Рыгораўна Старасценка — лепшы спецыяліст сваёй працы.